

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/236/2016
Identifikačné číslo spisu:	1510226478
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1510226478.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ U., bývajúcej v F., zastúpenej JUDr. Evou Pravdíkovou Bučkovou, PhD, advokátkou so sídlom v Bratislave, Sputnikova 18, 2/ K., bývajúceho na adrese U., proti žalovaným 1/ K., bývajúcemu v W., A., zastúpenému JUDr. Marekom Ďuranom, advokátom so sídlom v Nitre, Štefánikova 34, 2/ R., správkyni konkurznej podstaty úpadcu K. - STAREK KORASAN, X. Y. XXX, C. so sídlom v F., zastúpenej JUDr. Františkom Vávračom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Horná 51, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 39 C 343/2010, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. mája 2014 sp. zn. 4 Co 15/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. júna 2012 č. k. 39 C 343/2010-214 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali voči žalovaným určenia neplatnosti kúpnej zmluvy č. U. z 15. júna 2010, pretože nezistil dôvod, pre ktorý by zmluva mala byť neplatná; zároveň rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ trovy právneho zastúpenia 931,93 € a žalovanej 2/ trovy právneho zastúpenia 394,48 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že z vykonaného dokazovania, predovšetkým obsahom konkurzného spisu (pozn. spis Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 25 K 31/2005) bolo preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ najneskôr 13. novembra 2007 mali vedomosť o tom, že na majetok úpadcu sa vedie konkurzné konanie a opatrenie, ktorým súd dal súhlas žalovanej 2/ na odpredaj bytu nadobudlo právoplatnosť dňom 21. mája 2010. Odpredaj tohto majetku úpadcu bol inzerovaný v Obchodnom vestníku č. 32/2009 dňa 17. februára 2009, č. 82B/2009 dňa 30. apríla 2009, č. 133B/2009 dňa 13. júla 2009 a č. 211B/2009 dňa 2. novembra 2009. O kúpu v rámci ponukového konania žiaden záujemca neprejavil záujem. Žalobkyňa 1/ ako podielová spoluvlastníčka z dôvodu zániku BSM svoje predkupné právo do speňaženia majetku neuplatnila napriek opakovaným výzvam, nezabránila tým speňaženiu spoluvlastníckeho podielu úpadcu na majetku, ktorého sa predaj týkal. Konštatoval, že

neuplatnením predkupného práva v zmysle § 27d ZKV jej právo zaniklo. Výrok rozsudku o trovách konania odôvodnil poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 21. mája 2014 sp. zn. 4 Co 15/2013 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania 79,58 € k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalovanej 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Dospel k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie, že vzťah účastníkov v danej veci je potrebné podriaďiť režimu zákona č. 328/1991 Z.z. o konkurze a vyrovnaní. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie, v ktorom žiadali rozsudky oboch nižších súdov zrušiť a žalobe vyhovieť. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa ich názoru odvolací súd im odňal možnosť konať pred súdom tým, že vec prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania, nesprávne zistil skutkový stav, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil, z ktorých dôvodov vec nesprávne právne posúdil.

4. Žalovaný 1/ vo svojom písomnom vyjadrení okrem nezrozumiteľnosti požiadavky žalobcov na rozhodnutie dovolacieho súdu uviedol, že dokazovanie odvolacieho súdu nebolo potrebné doplniť ani zopakovať, nakoľko žalobcovia v rámci konania nepoukázali na žiadne také skutočnosti, ktoré by vôbec takúto potrebu odôvodňovali; túto činnosť si dostatočne splnil už súd prvej inštancie, ktorý sa dôsledne vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami danej veci. Navrhol dovolanie podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietnuť.

5. Žalovaná 2/ vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dôvody namietané v dovolaní nie sú splnené, navrhla dovolanie zamietnuť.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané 12. augusta 2014. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) v prvom rade skúmal splnenie procesných podmienok dovolacieho konania osobitne u každého dovolateľa a následne skúmal, či je dovolanie procesne prípustné a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. Z obsahu spisu predloženého najvyššiemu súdu na základe dovolania žalobcov 1/ a 2/ vyplýva, že dovolanie podal v mene žalobcov advokát R., ktorý listom zo 16. januára 2017 oznámil dovolaciemu súdu, že v zmysle § 22 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii odstúpil od zmluvy o poskytovaní právnych služieb so žalobcami. Vzhľadom k tejto skutočnosti a tiež s poukazom na to, že požiadavka povinného zastúpenia dovolateľa sa vzťahuje na celé konanie Najvyšší súd Slovenskej republiky listom zo 6. marca 2017 vyzval dovolateľov, aby splnili podmienku povinného zastúpenia a zároveň ich poučil o možnosti poskytnutia právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci, ako aj o tom, že ak v stanovenej lehote nepredložia plnomocenstvo a ani nedoložia súdu, že požiadali Centrum právnej pomoci o ustanovenie advokáta, dovolací súd konanie o ich dovolaní zastaví. Žalobkyňa 1/ podmienku povinného zastúpenia splnila, Centrom právnej pomoci bola jej ustanovená právna zástupkyňa JUDr. Eva Pravdíková Bučková, PhD., advokátka, žalobca 2/ tento nedostatok neodstránil.

9. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 prvá veta C.s.p.). Dovolací súd poznamenáva, že obdobné ustanovenie mala aj právna úprava účinná do 30. júna 2016

[viď § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)].

10. V danom prípade žalobca 2/ nemá právnické vzdelanie a nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 písm. b/ a c/ C.s.p. a ani nie je zastúpený advokátom. V dôsledku jeho procesnej pasivity zostala nesplnená osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 prvá veta C.s.p.), a preto nenastali také právne účinky, v dôsledku, ktorých by právna úprava účinná v čase podania dovolania umožňovala uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

11. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu 2/ odmietol podľa § 447 písm. e/ C.s.p.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky následne skúmal, či je dovolanie procesne prípustné. Vychádzajúc z ustanovení § 470 ods. 1, 2 C.s.p., s prihliadnutím na základné princípy obsiahnuté v čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 3 ods. 1 C.s.p., najvyšší súd posudzoval podmienky prípustnosti dovolania podľa právneho stavu účinného ku dňu podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“).

13. Vzhľadom na to, že dovolaním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a nejde o rozsudok, ktorý by mal znaky uvedené v ustanoveniach § 238 ods. 2 a 3 O.s.p., bolo by dovolanie žalobkyne 1/ prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, malo niektorú z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Takúto vadu konania, ale dovolací súd nezistil.

14. Žalobkyňa 1/ vychádzajúc z obsahu dovolania, prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 237 písm. f/ O.s.p., keď uviedla, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, nesprávne zistil skutkový stav, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil, z ktorých dôvodov vec nesprávne právne posúdil.

15. Najvyšší súd podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (viď napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.), tiež právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.].

16. Žalobkyňa 1/ namieta, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania. Podľa právneho stavu do 30. júna 2016 bol odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie iba v prípade, že tak ustanovoval zákon (§ 214 ods. 1 O.s.p.); v ostatných prípadoch boli nariadené pojednávania ponechané na vôľu súdu (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Obligatórne muselo byť nariadené pojednávanie, ak a/ bolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ išlo o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžadoval dôležitý verejný záujem. 16.1. V danom prípade: a/ odvolací súd dospel k záveru, že netreba zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, b/ v jej veci súd prvého stupňa bez nariadenia pojednávania nerozhodol, c/ nešlo o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Procesné strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 211 ods. 2

O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.). Procesným postupom, ktorý bol v súlade so zákonom, nebola žalobkyňa 1/ odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

17. Pokiaľ žalobkyňa 1/ videla odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že súdy nesprávne zistili skutkový stav, táto jej námietka neobstoí. Dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov. alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ale má nanajvýš „len“ charakter tzv. inej vady konania s možným následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), zohľadniteľnej len pri prieskume na základe procesne prípustného dovolania.

18. Žalobkyňa 1/ v dovolaní vyslovuje nespokojnosť aj s nesprávnym právnym posúdením veci. V súvislosti s touto námietkou najvyšší súd poukazuje na to, že do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho, ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Na zásade, že nesprávne právne závery nezakladali prípustnosť dovolania, zotrval najvyšší súd konštantne a jednotne (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

19. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovení § 238 O.s.p. a vady konania podľa § 237 O.s.p. v dovolacom konaní nevyšli najavo, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne 1/ ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.